

щественно зависит от современных теорий гражданского общества и национальной идентичности. Согласно этой теологией церковь должна предлагать социальную политику нравственной деятельности по оздоровлению общества путем обновления солидарности, справедливости, любви. Вместо поддержки власти или оппозиции, церковь имеет теоретически и практически доказать возможность социальной жизни в соответствии с высшими ценностями. Общество нуждается трансцендентного идеала, с высоты которого возможно критический анализ имеющегося социально-политического устройства.

Ключевые слова: политическая теология, современная теология, православие, социальное учение церкви, солидарность, справедливость.

Podorozhny Y. A., competitor of the Department of Cultural Studies of the Dragomanov National Pedagogical University (Kyiv, Ukraine), E-mail: zxc@gmail.com

Ukrainian Orthodox Political Theology G. Kovalenko and B. Ogulchansky.

Abstract. It is proved that Ukrainian Orthodox political theology is based on the key ideas of modern Biblical theology concerning the «people of God», which is substantially dependent on modern theories of civil society and national identity. According to this theology, the church must propose a social policy of moral activity to improve society through renewal of solidarity, justice, and love. Instead of supporting the government or the opposition, the church must theoretically and practically prove the possibility of social life according to higher values. Society needs a transcendental ideal, the height of which is a critical analysis of the existing socio-political system.

Keywords: political theology, modern theology, Orthodoxy, social doctrine of the church, solidarity, justice.

УДК 165.12

Ручко О. В.,

науковий співробітник відділу філософії та геополітики
Науково-дослідного інституту українознавства
(Київ, Україна), E-mail: elvdyakova@gmail.com

КОНСОЛІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА ЗА КОРДОНОМ ЯК ПРОТИДІЯ ГУМАНІТАРНИМ ВИКЛИКАМ І ЗАГРОЗАМ

Анотація. У статті прослідковується розвиток українського жіночого руху на території західноєвропейських країн від поодиноких гуртків на території тимчасових німецьких таборів до впливових міжнародних об'єднань. З'ясовується роль та завдання у гуманітарній сфері, які закордонні українки виконують вже понад століття.

Ключові слова: УНРЖ, ОУЖ, СФУЖО, благодійність, громадсько-політична діяльність.

Український жіночий рух бере свій початок з II пол. XIX ст., а набуває інтенсивного розвитку на поч. XX ст. Він став органічною частиною тогочасних суспільно-політичних рухів, поширюючись не лише на території України, а й за її межами, насамперед у країнах Північної Америки та Західної Європи. Опіраючись на ті самі громадські, психологічні, соціальні, політичні та юридичні підвалини. Крім боротьби за право на навчання, здобуття фахової кваліфікації, вищої освіти, отримання гідної заробітної плати, активної та рівноправної участі у суспільно-громадському та політичному житті, українські жінки підтримували боротьбу за незалежність свої Батьківщини.

Мета статті: прослідкувати діяльність українських жіночих організацій у західноєвропейських країнах та з'ясувати їхню роль у протидії гуманітарним викликам.

При написанні статті використовувалися праці Г. Сесь, Н. Марченко, К. Кейданського, Б. Крушельницької, Є. Мандзій, В. Маруняка, І. Павликовської, В. Піскун, О. Штайнер, П. Рафалюка та інших.

Через більшовицьку окупацію після закінчення Другої світової війни українські жіночі організації могли повноцінно діяти лише на еміграції. Оскільки сотні тисяч українців опинилися в таборах для переміщених осіб в Німеччині та Австрії. Розвитку жіночого руху переважно сприяли дружини українських політичних емігрантів, об'єднуючись у відповідні товариства, організації, створюючи різноманітні інституції, благодійні фонди тощо. Насамперед члени подібних об'єднань провадили активну благодійну діяльність, допомагаючи дітям, жінкам, біженцям, військовополоненим та ін., а вже потім дбали про рівність прав жінок у суспільстві, освіті тощо [12; 16].

На території західної Європи українки почали об'єднуватися 1919 р. з метою координації своєї діяльності. Так постала Національна рада українських жінок (УНРЖ), яка невдовзі розгорнула свою діяльність у різних країнах поселення. Доволі швидко філії новоствореної організації з'явилися у Відні, Берні, Римі, Берліні, Парижі, згодом у Празі. Українки також входили до інтернаціональних жіночих організацій, пропагуючи свою національну справу. УНРЖ періодично влаштовувала урочисті свята, за допомогою яких знайомила жінок інших національностей з культурним надбанням власної країни. Національна рада українських жінок не лише відкривала власні філії, а й виступала посередником, допомагаючи приєднатися до інтернаціональних жіночих організацій всім іншим аналогічним організаціям.

1920 р. УНРЖ стала членом Інтернаціональної ради жінок (ІРЖ) – найстарішої аполітичної всесвітньої федерації жінок, незважаючи на те, що українці на той час не мали власної держави. ІРЖ була впливовою організацією, що об'єднувала понад 35 Національних рад в які входило близько 40 млн. жінок, у т.ч. з найвищих європейських кіл. Це дозволило українкам розширити поле своєї діяльності на міжнародному рівні [4, с. 22–23].

У Німеччині та Австрії відроджувати діяльність жіночих організацій почали М. Рудницька, М. Огрутинська та О. Шерапович – відомі лідери феміністок. Незважаючи на те, що на території цих країн опинилося більше 80000 українських жінок, зорганізувати їх та залучити до соціальної та політичної діяльності було доволі складно. Крім вирішення багатьох побутових проблем у таборах, різноманітних «технічних» перепон, класичний західноєвропейський фемінізм не знаходив широкої підтримки серед пересічних українок, як із Заходу, так і зі Сходу. Європейки боролися насамперед за рівність прав для жінок і чоловіків у різноманітних сферах, у той час як українки об'єднувалися переважно з метою допомогти чоловікам у їхній громадсько-політичній діяльності та налагодити благодійну діяльність, допомагаючи різним категоріям потребуючих.

Умови створення Жіночих організацій у повоєнній Німеччині були надзвичайно складними. У більшості таборів почали виникати власні жіночі організації, що спочатку працювали окремо. Невдовзі в таборах з'явилися неопублічні жіночі організації, які переважно навіть не мали назв. Ці об'єднання мали принципово інший тип діяльності, до них входили молоді жінки з чіткою націоналістичною позицією. Згодом цю течію очолила І. Павликовська, яка разом із своїми послідовницями заснувала і очолила Об'єднання українських жінок на еміграції (ОУЖ) (у різних джерелах зустрічаються інші назви – Об'єднання українських жінок в Німеччині, Альянс українських жінок на еміграції) на Конгресі у Аугсбурзі (Німеччина) 15–18 грудня 1945 р. У цьому жіночому з'їзді взяла участь 48 осіб з 26 таборових осередків. Отже, жіночий рух в таборах Австрії та Німеччини розділювався на дві течії, хоча більшість пересічних жінок, які в них мешкали, навіть не здогадувалися про це [5, с. 118–123].

Організація розгорнула широку діяльність у різноманітних сферах:

- освітня, організаційна та просвітницька робота у садочках і школах (видавалися виховні матеріали, проходилися конференції та курси для вихователів);

- заснування у окремих таборах курсів для неписьменних;
- створення кваліфікаційних курсів для дівчат і жінок (перукарські, вишивання, кравецькі, першої медичної, ручних робіт, кераміки тощо);
- проводилася активна благодійна діяльність, спочатку спрямована на допомогу українським матерям і дітям, хворим, людям похилого віку, українським організаціям, а дещо пізніше воякам УПА;
- періодично влаштовувалися збори, академії, читання;
- популяризувалися українська мистецька та культурна діяльність, регулярно влаштовувалися виставки, концерти, свята;
- здійснювалася регулярна співпраця з іншими жіночими організаціями: українськими у Європі та Північній Америці (Суспільна опіка Центрального представництва української еміграції у Німеччині, Злучений український американський допомоговий комітет, Українська санітарно-харитативна служба, Світова федерація українських жіночих організацій), інших національних груп ДП, а також інтернаціональними (Червоний хрест, Міжнародний союз жінок та ін.);
- займалася видавництвом періодичних та неперіодичних видань (реферати, брошури, журнал «Громадянка» (червень 1946 р. – січень 1950 р.), бюлетені «Жіночий інформаційний листок» (періодичний) та «Інформаційний листок головної управи Об'єднання українських жінок у Німеччині» (неперіодичний));
- здійснювала активну допомогу під час переселення українців до інших країн [15, с. 9–14; 10, 17].

З часом, коли українські емігранти почали залишати табори для переміщених осіб у Німеччині та Австрії, щоб осісти у інших країнах Західної Європи, Північної Америки і навіть Австралії як добровільні робітники, жіночі організації почали поставати майже в кожній новій країні поселення. Так 1948 р. у Великій Британії створено «Організацію українських жінок». Невдовзі подібні об'єднання було засновано в Бельгії, Франції, Австралії тощо [16].

Загальний занепад громадської діяльності після 1949 р., спричинений масовим переселенням українців до інших країн, а також, дещо пізніше – переходом ДП на німецьку економіку, не обійшов стороною і ОУЖ, проте, навіть у цей період жіноча організація продовжувала свою діяльність, хоча і з меншим розмахом [8, с. 297].

Після 1950 р. кількість членів українських жіночих організацій значно зменшилась, відповідно довелося ліквідувати чимало відділів. Крім того, певні зміни в роботі спричинило поступове передавання переміщених осіб, які залишалися в Німеччині, під правову юрисдикцію німецьких урядових кіл. З 1952 р. почалися нові прояви громадського життя, у т.ч. й відновлене ОУЖ, проте у скромних формах, без широкої програми і далекоглядних планів. Наприкінці 1950-х років робота ОУЖ скеровувалася на поточні завдання, змінився характер діяльності, значно зменшився обсяг організаційної роботи. У 1960-х рр. люди поступово віддалялися від національних організацій [11], відбувалися активні асиміляційні процеси. Незважаючи на це, Організація українських жінок продовжувала приймати участь у різноманітних добродійних акціях, зокрема надавала потребуючим моральну та матеріальну допомогу, організовувала зустрічі з видатними постатями, влаштовувала виставки, свята, ювілеї, проводила курси української мови для німецьких жінок. Загалом, незважаючи на численні перешкоди, ОУЖ продовжувала свою діяльність і здійснювала її доволі успішно [9].

Члени ОУЖ допомагали всім потребуючим морально та матеріально. Починаючи з 1975 р. Організація українських жінок почала працювати з новими силами та охоплювати нові види діяльності. Життя українців у Німеччині адаптувалося до нових умов, що дозволило національним організаціям спокійно розвиватися. ОУЖ продовжувала тісно взаємодіяти з іншими національними об'єднаннями,

молодіжними і громадськими організаціями, українськими церквами. Крім того, вони дещо розширили свою працю, почавши допомагати жінкам-політв'язням. Також члени ОУЖ дбали про місця поховань українців на території країни проживання [17].

Після оголошення Англією про прийом на фізичну роботу молодих, самотніх осіб, а також подружніх пар без дітей, багато українок, які проживали у німецьких таборах для переміщених осіб вирішили скористатися цією нагодою. Це переселення не було самовільним і неорганізованим, воно відбувалося за підтримки Союзу українців у Великій Британії. Таким чином, українки опинилися у британському перехідному таборі у Віглей, звідки їх розселяли безпосередньо на нові місця працевлаштування.

На той час українські жінки перебували у дуже складних матеріальних та моральних умовах. Вони не мали власного чи хоча б приватного житла, отримували мізерний заробіток, не знали мову нової країни проживання, крім того їх оточували зовсім не знайомі люди. Зважаючи на це, українки потребували спілкування в рідномовному оточенні, підтримки одне одного та хоча б якоїсь емоційної розради.

Перші українські робітниці у переважній більшості оселились у британському Ноттінгхамі влітку 1947 р. Вони фактично відразу заходились розвивати українське національне життя. 1 лютого 1948 р. ці жінки ініціювали створення Союзу українців у Великій Британії, а через пів року – 15 серпня 1948 р. – організували при ньому Жіночу секцію – перший відділ Об'єднання українських жінок у Великобританії, який невдовзі отримав назву Гурток ОУЖ ім. Княгині Ольги. Як і у Німеччині, британські українки дбали про збереження культурних, релігійних, народних традицій, а також надавали посильну допомогу потребуючим, як матеріальну, так і моральну. Крім того, разом з іншими українськими організаціями (СУБ, СУМ, ОБВУ) члени ОУЖ Британії боролися за права радянських політв'язнів: брали участь у демонстраціях, вічах, акціях, писали листи до представників уряду, поширювали інформацію про наявні проблеми. ОУЖ у Великій Британії приймала активну участь у популяризації української культури: влаштовувала виставки, покази вишивок, здійснювала розпис писанок, проводила курси куховарства.

Також члени Організації українських жінок у Великобританії брали активну участь у освітній діяльності наймолодших українців, опікуючись дитячими садками та школами з II пол. 1950-х рр. Цікаво, що з серед. 1980-х рр. навчати дошкільнят та школярів почали жінки, які самі раніше відвідували ці заклади [13, с. 11, 13–14, 45]. Це являється беззаперечним доказом важливості та користності суспільної праці українок, незважаючи на те, що їхня виховна робота постійно ускладнювалася зовнішніми впливами на дітей. Допомагаючи юному поколінню пам'ятати мову, традиції, культуру та звичаї їхніх предків, українки паралельно працювали у різних галузях промисловості, сільському господарстві, сфері обслуговування і значно рідше в освітньо-науковій сфері або на керівних посадах [14, с. 228].

Також молоді українки значно сприяли збереженню культури і традицій власного народу вдома, не перебуваючи ні на роботі, ні займаючись громадською діяльністю. Вони виховували у патріотичному дусі власних дітей, говорили з ними рідною мовою, вчили пісень, розповідали про історію, обряди, традиції, спосіб життя. Оскільки дуже багато залежить саме від родинного виховання, а суботня чи недільна школа, молодіжні організації та церква можуть слугувати лише допоміжними засобами [7, с. 249–252].

Майже відразу після створення першого гуртка у Ноттінгхамі – 21–22 серпня 1948 р. – постала й Організація українських жінок у Великій Британії. Цьому сприяла невелика група українок, але поступово об'єднання розвивалося

й у 1960-х роках мало вже 26 відділів, які успішно здійснювали організаційну, культурно-освітню, виховну, мистецьку та харитативну діяльність, хоча часом зіштовхувалися з труднощами [1]. 1964 р. ОУЖ у Великій Британії нараховувала 1230 членів, а 1988 р. – 1677, кількість гуртків збільшилася до 34 [2, с. 11].

Починаючи з 1956 р. виходить друком «Жіноча сторінка» в «Українській думці», де висвітлюється діяльність Головної управи, відділів, СФУЖО, подаються статті на актуальні теми, інформація та повідомлення. Існує музейна збірка народного мистецтва та історичних пам'яток [6, с. 160–161].

1948 р. на Світовому конгресі українського жіноцтва в Америці засновано Світову федерацію українських жіночих організацій (СФУЖО), до якої увійшло 12 національних жіночих об'єднань, зокрема з Західної Європи (Австрія, Німеччина, Франція, Бельгія, Англія), Північної Америки (США, Канада), Південної Америки (Бразилія, Чилі, Аргентина, Венесуела) та Австралії.

Основним завданням новоствореної організації стало:

1. На зовнішньому відтинку:
 - об'єднання усіх існуючих українських жіночих товариств закордоном;
 - координація діяльності об'єднань українських жінок у різних країнах;
 - виконання репрезентативної функції як на загально громадському, так і на міжнародному рівнях;
 - співпраця з аналогічними товариствами інших національностей та міжнародними товариствами жінок.
2. На внутрішньому відтинку:
 - друк та розповсюдження періодичних (щоквартальне видання «Українка в світі») та неперіодичних (історична, художня література) видань як українською мовою, так і мовами країн проживання;
 - національне та релігійне виховання молоді;
 - фінансова і моральна допомога потребуючим;
 - допомога Україні у боротьбі за незалежність;
 - збереження українського культурного надбання, національних традицій і народного мистецтва;
 - плекання рідної мови в чужомовному оточенні;
 - культурно-освітня діяльність серед українок [16, с. 161–170].

Світова федерація українських жіночих організацій з самого початку свого заснування тісно співпрацювала зі Світовим рухом матерів, різноманітними міжнародними жіночими організаціями та благодійними товариствами [3, с. 225–227]. СФУЖО невдовзі стала членом Світового конгресу вільних українців (СКВУ).

На поч. 1990-х рр., після здобуття Україною незалежності, почався новий етап відносин між українськими об'єднаннями жінок за кордоном та історичною Батьківщиною їхніх членів. Спочатку українки по різних країнах проживання почали активно лобювати інтереси нашої держави, тим самим сприяючи її визнанню міжнародною спільнотою. А невдовзі вони долучилися до вирішення нагальних гуманітарних проблем.

На той час українська спільнота у світі загалом, і у Західній Європі зокрема, стала доволі заможною з розбудованою мережею власних організацій, які переважно підтримувалися національними урядами країн проживання. Вони мали змогу допомагати не лише морально, а й матеріально. Розпочалася активна адресна підтримка окремих освітніх установ в Україні, вона надавалася навчальною літературою, допомогою у видавництві підручників, технічним обладнанням, обміном кадрами тощо. Активно долучилися українки до надання матеріальної допомоги потребуючим і найменш захищеним верствам населення: дитячим будинкам, установам для людей похилого віку, інвалідам. Також закордонні українки почали влаштовувати в країнах свого проживання дитячі табори, літні школи та

курси, куди запрошували дітей з України. Насамперед сиріт, дітей з малозабезпечених сімей, а також постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи. Згодом до цих категорій додалися діти з тимчасово окупованих територій та воїнів АТО.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Відродження на чужині: 15-ліття діяльності ОУЖ у Великій Британії (1948–1963) ; Збір. і ред. Г. Сесь та Н. Марченко. – Лондон, 1967. – 324 с.
2. Відродження на чужині: 25-ліття діяльності ОУЖ у Великій Британії (1963–1988) ; Збір. і ред. Н. Марченко. – Лондон, 1991. – 288 с.
3. Воропай В. Завдання української жінки на еміграції // Відродження на чужині: 15-ліття діяльності ОУЖ у Великій Британії (1948–1963) ; Збір. і ред. Г. Сесь та Н. Марченко. – Лондон, 1967. – С. 225–227.
4. Громадська праця українського жіноцтва за кордоном // Тризуб, 1925, № 7, 29 листопада, С. 22–24.
5. Кейданський К. Табори для переміщених осіб в Австрії та Німеччині // Українська діаспора, 1994, № 6, С. 118–123.
6. Крушельницька Б. З нагоди 40-ліття ОУЖ Великобританії; збір. і ред. Н. Марченко. – Лондон, 1991. – С. 160–161.
7. Мандзій Є. Роля молодої українки в суспільно-громадському житті // Відродження на чужині: 25-ліття діяльності ОУЖ у Великій Британії (1963–1988); збір. і ред. Н. Марченко. – Лондон, 1991. – С. 249–252.
8. Маруняк В. Українська еміграція в Німеччині і Австрії по другій світовій війні. – Мюнхен, 1985. – Т. I: Роки 1945–1951. – 429 с.
9. Маруняк В. Українська еміграція в Німеччині і Австрії по другій світовій війні. – К.: Видавництво імені Олени Теліги. – Т. II: Роки 1952–1975. – 127 с.
10. На громадянській ниві: До 25-ліття Центрального представництва української еміграції в Німеччині. – Мюнхен, 1972. – 115 с.
11. Павликовська І. Об'єднання українських жінок у Німеччині. 35 років Об'єднання українських жінок у Німеччині, 1945–1980; ред. кол.: Д. Ребет та ін. – Мюнхен: Об'єднання українських жінок, 1980. – С. 13–28.
12. Піскун В.М. Українська політична еміграція 20-х років ХХ ст.: Дис. ... д-ра іст. наук. – К., 2007. – С. 239–268.
13. Рафалок П. Спогади з діяльності братніх установ у Ноттінггамі: СУБ, ОУЖ, ОбВУ, УХР, УКПО. – Ноттінггам: Союз українців у Великобританії, 1996. – Т. II. – 224 с.
14. Сесь Г. Наше завдання // Відродження на чужині: 15-ліття діяльності ОУЖ у Великій Британії (1948–1963); збір. і ред. Г. Сесь та Н. Марченко. – Лондон, 1967. – С. 228–231.
15. Сесь Г. Повоєнний період нової еміграції // Відродження на чужині: 15-ліття діяльності ОУЖ у Великій Британії (1948–1963); збір. і ред. Г. Сесь та Н. Марченко. – Лондон, 1967. – С. 9–14.
16. Сесь Г. Постановя і розвиток українського жіночого руху // Відродження на чужині: 15-ліття діяльності ОУЖ у Великій Британії (1948–1963); збір. і ред. Г. Сесь та Н. Марченко. – Лондон, 1967. – С. 161–170.
17. Штайнер О. Еміграційні будні і нескорена Батьківщина 35 років Об'єднання українських жінок у Німеччині, 1945–1980; ред. кол.: Д. Ребет та ін. – Мюнхен: Об'єднання українських жінок, 1980. – С. 112–144.

REFERENCES:

1. Vidrozhennia na chuzhyni: 15-littia diialnosti OUZh u Velykii Brytanii (1948–1963) [The revival in exile: the 15th anniversary of the activities of ICW in the UK (1948–1963)]; Zibr. i red. H. Ses ta N. Marchenko. – London, 1967. – 324 s.
2. Vidrozhennia na chuzhyni: 25-littia diialnosti OUZh u Velykii Brytanii (1963–1988) [The revival in exile: the 25th anniversary activities of ICW in the UK]; Zibr. i red. N. Marchenko. – London, 1991. – 288 s.
3. Voropai V. Zavdannia ukrainskoi zhinky na emihratsii [The task of the Ukrainian women in exile] // Vidrozhennia na chuzhyni: 15-littia diialnosti OUZh u Velykii Brytanii (1948 – 1963) ; Zibr. i red. H. Ses ta N. Marchenko. – London, 1967. – S. 225–227.
4. Hromadska pratsia ukrainskoho zhinotstva za kordonom [A public work of Ukrainian women abroad] // Tryzub, 1925, № 7, 29 lystopada, S. 22–24.
5. Keidanskyi K. Tabory dlia premishchenykh osib v Avstrii ta Nimechchyni [Camp for

displaced persons in Austria and Germany] // *Ukrainska diaspora*, 1994, № 6, S. 118–123.

6. Krushelnyska B. Z nahody 40-littia OUZh Velykobrytanii [On the occasion of the 40th anniversary of ICW the UK]; zibr. i red. N. Marchenko. – London, 1991. – S. 160–161.

7. Mandzii Ye. Rolia molodoi ukrainky v suspilno-hromadskomu zhytti [The role of a young Ukrainian woman in social and public life] // *Vidrodzhennia na chuzhyni: 25-littia diialnosti OUZh u Velykii Brytanii (1963–1988)*; zibr. i red. N. Marchenko. – London, 1991. – S. 249–252.

8. Maruniak V. *Ukrainska emihratsiia v Nimechchyni i Avstrii po druhii svitovii viini* [Ukrainian emigration in Germany and Austria during world war II]. – Miunkhen, 1985. – T. I: Roky 1945–1951. – 429 s.

9. Maruniak V. *Ukrainska emihratsiia v Nimechchyni i Avstrii po druhii svitovii viini* [Ukrainian emigration in Germany and Austria during world war II]. – K.: Vydavnytstvo imeni Oleny Telihy. – T. II: Roky 1952–1975. – 127 s.

10. Na hromadianskii nyvi: Do 25-littia Tsentralnoho predstavnytstva ukrainskoi emihratsii v Nimechchyni [In the civil field: the 25th anniversary of the Central representation of Ukrainian emigration in Germany]. – Miunkhen, 1972. – 115 s.

11. Pavlykovska I. Obiednannia ukrainskykh zhinok u Nimechchyni. 35 rokiv Obiednannia ukrainskykh zhinok u Nimechchyni, 1945–1980 [Association of Ukrainian women in Germany. 35 years, the Association of Ukrainian women in Germany, 1945–1980]; red. kol.: D. Rebet ta in. – Miunkhen: Obiednannia ukrainskykh zhinok, 1980. – S. 13–28.

12. Piskun V.M. *Ukrainska politychna emihratsiia 20-kh rokiv XX st.* [Ukrainian political emigration of the 20-ies of XX century]: Dys. ... d-ra ist. nauk. – K., 2007. – S. 239–268.

13. Rafaliuk P. Spohady z diialnosti bratnikh ustanov u Nottinhhami: SUB, OUZh, ObVU, UKhR, UKPO [Memories of the activities of fraternal institutions in Nottingham: AUGB, ICM, UFSU, UCM, RUPA]. – Nottinhham: Soiuz ukraintsv u Velykobrytanii, 1996. – T. II. – 224 s.

14. Ses H. Nashe zavdannia [Our task] // *Vidrodzhennia na chuzhyni: 15-littia diialnosti OUZh u Velykii Brytanii (1948–1963)*; zibr. i red. H. Ses ta N. Marchenko. – London, 1967. – S. 228–231.

15. Ses H. Povoiennyi period novoi emihratsii [The post-war period the new expatriates] // *Vidrodzhennia na chuzhyni: 15-littia diialnosti OUZh u Velykii Brytanii (1948–1963)*; zibr. i red. H. Ses ta N. Marchenko. – London, 1967. – S. 9–14.

16. Ses H. Postannia i rozvytok ukrainskoho zhinochoho rukhu [The origin and development of the Ukrainian women's movement] // *Vidrodzhennia na chuzhyni: 15-littia diialnosti OUZh u Velykii Brytanii (1948–1963)*; zibr. i red. H. Ses ta N. Marchenko. – London, 1967. – S. 161–170.

17. Shtainer O. *Emihratsiini budni i neskorena Batkivshchyna 35 rokiv Obiednannia ukrainskykh zhinok u Nimechchyni, 1945–1980* [migration weekdays and unconquered homeland 35 years, the Association of Ukrainian women in Germany, 1945–1980]; red. kol.: D. Rebet ta in. – Miunkhen: Obiednannia ukrainskykh zhinok, 1980. – S. 112–144.

Ручко Е. В., научный сотрудник отдела философии и геополитики Научно-исследовательского института украиноведения (Киев, Украина), E-mail: elvdyakova@gmail.com

Консолидация украинских женщин за границей как противодействие гуманитарным вызовам и угрозам.

Аннотация. В статье прослеживается развитие украинского женского движения на территории западноевропейских стран от отдельных кружков на территории временных немецких лагерей до влиятельных международных объединений. Выясняется роль и задачи в гуманитарной сфере, которые зарубежные украинки выполняют уже более века.

Ключевые слова: УНРЖ, ОУЖ, СФУЖО, благотворительность, общественно-политическая деятельность.

Ruchko E., research officer of the department of philosophy and geopolitics of Research Institute of Ukrainian Studies (Kyiv, Ukraine), E-mail: elvdyakova@gmail.com

Consolidation of the Ukrainian women abroad as counteraction to humanitarian calls and threats.

Abstract. The Ukrainian women's movement has begun in the second half of the 19th century, and has gained considerable development at the beginning of the 20th century. It became a part of social and political movements which then have been widespread. This movement developed

not only in the territory of Ukraine and also beyond her limits, first of all in the countries of North America and Western Europe. It developed on the same public, the psychological, social, political and legal bases. Ukrainians fought for the right for training, receiving a profession, the higher education, the high salary, active and equal participation in public and political life. But besides the Ukrainian women supported fight for independence of the state.

At first women's organizations in the territory of Western Europe arose in camps for displaced persons, subsequently they became nation-wide, and have been integrated at the international level later. Already the Ukrainian women's organizations from Western Europe (Austria, Germany, France, Belgium, England), North America (the USA, Canada), South America (Brazil, Chile, Argentina, Venezuela) and Australia have in the late forties united.

Most the Ukrainian women's organizations in Western Europe carried out the general tasks: carried out educational, organizational and educational work in kindergartens and schools (educational materials were printed, conferences and courses for tutors were conducted); courses for people who weren't able to write and read were conducted; courses on which women could receive professional skills were organized (to sew, embroider, provide first aid, etc.); active charity was carried out, financial aid was provided first of all to the Ukrainian mothers and children, sick, aged; collecting, academies, readings were periodically carried out; were popularized the Ukrainian art and cultural activity, exhibitions, concerts, holidays were regularly arranged; periodic and acyclic editions were issued.

In the early nineties after Ukraine became the independent state, the new stage of the relations between the Ukrainian associations of women abroad and the historical Homeland of their members has begun. Ukrainians over the different countries of accommodation have started actively anew to lobby the interests of our state, promoting his recognition by the international society. And soon they have started the solution of line humanitarian problems.

Keywords: The national Council of Ukrainian women, International Council of women, Association of Ukrainian women in exile, charity, public and political activity.

УДК 261.7+271.2-23

Санніков С. В.,

докторант кафедри культурології
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова
(Київ, Україна), E-mail: s.v.sannikov@npu.edu.ua

СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ ТА ГЕРМЕНЕВТИЧНІ ПІДХОДИ ДО БІБЛІЙНОГО КОМЕНТУВАННЯ: ДОСВІД СЛОВ'ЯНСЬКОГО БІБЛІЙНОГО КОМЕНТАРЯ

Анотація. Стаття є продовженням дослідження історії та герменевтичних перспектив біблійного коментування в слов'янському контексті. У ній проаналізовані герменевтичні підходи та принципи, які були використані у «Слов'янському біблійному коментарі», виданому у 2016 році. На його прикладі показано розширення герменевтичного об'єкту від традиційного історико-критичного методу тлумачення біблійного тексту до прийомів сучасної герменевтики, яка підкреслює холистичність і цілісність усіх складових частин Біблії, демонструє канонічний підхід до тексту, привертаючи увагу до його літературно-богословського розуміння. Особлива увага в статті приділяється принципу герменевтики спільноти, яка дозволяє не тільки показати єдність у багатоголосі різних коментаторів, але й допомагає сформуванню спільноту однодумців, готових до роботи над новими богословськими проектами.

Стаття також показує принципи, на яких базувався «Слов'янський біблійний коментар», такі як сучасність, актуальність, перетворююча дія та ін., розповідає про організаційні засади проекту, вказує на шляхи його подальшого розвитку та удосконалення, намічає ймовірні перспективи біблійного коментування у недалекому майбутньому.

Ключові слова: Біблія, коментар, тлумачення, герменевтика, герменевтика спільноти, біблеїстика, Слов'янський біблійний коментар, євангельське християнство.

Актуальність теми дослідження. Як відомо, вітчизняна традиція коменту-